

Legegintzaldiaren balantzea

Agoizko Udalak legegintzaldi hau hiru urte eta erdiz "historikoa" izan dela uste du. Hala adierazi zuten Agoizko alkate Angel Martin Unzuek eta udal gobernu taldeak. Batzar parte-hartzaile batean, beren agintaldiaren balantzea egin zuten, eta proiektu eta inbertsio berriak iragarri zituzten datozen hilabeteetarako.

Ordubete zehar, udalean izan diren politika guztien balioa nabarmendu zen, eta baita aurre egin behar izan zaien erronkak azaldu ere: covid pandemiaren krisia lehenik, Ukrainako gerraren ondoriozko egoera ekonomikoa eta energiaren prezioak ondoren. Horiei ekin zaie helburu bakar batekin: pertsonak.

Hasteko, alkateak, kontuen erre-

paso eginez, hobekuntza eta egonkortze joera argiak jarraitzen duela adierazi zuen, 2011tik egin ari den gastuaren kudeaketa erari eutsi zaiolako, batez ere. Diru-sarrerak nabarmen igo direla esan zuen, berriki Agoitz eskualdeko udalerrri traktoretzat hartu delako. Gainera, Agoitz, Artzibar, Orotz-Betelu eta Longidak azken urteotan egin dituzten eskariak fruituak eman dituzte, Itoizko urtegia eraikitzeak eragiten dituen lurralde-kargen ondorioz. Urte anitzeko plan batek arautuko du udal horiek inbertsioetarako jasoko duten zenbatekoa.

Aurkezpen grafiko eta kontzeptual bat egin zen, udal taldeko bi kideek emandako ohar txikiez lagunduta, urte horietan egingadako ekintza garrantzitsuenak

nabarmentzeko. Osasun Zentroa handitzea, Tokiko Agenda 21 berria sortzea, Eurovelo 3, argien aldaketa edo Iratiko Bide Naturaleko obren hasiera izan ziren aipamen aipagarrienetako batzuk, baina legegintzaldiko funtsezko albisteak industriaren eta hezkuntzaren arloan eman dira.

Udal taldearen helburuetako bat enplegua sortzea eta industria-dea suspertzea zen. Herrian bi industria garrantzitsu ezartzea, Madergia eta Flamagas, urrats garrantzitsua izanen da Agoizko berrindustrializazio-prozesuan, eta langabezia tasa handia zuzentzen lagunduko du.

Hainbat urtez ikastetxean lekurik ez zegoela-eta toki entitateek ikastetxe berria edukitzeko egingadako erreklamazioek erantzuna izan dute, eta institutu berria eraiki da. Orain arte San Migel ikastetxe publikoan ikasten zuten Agoizko eta eskualdeko Bigarren Hezkuntzako ikasleek dagoeneko badute espazio propio berri bat. Haur eta Lehen Hezkuntzarako espazioa arintzea lortu da.

Alkateak auzo mugimendua indartzeko beharrez ere hitz egin zuen, herritarren partehartzearen eragile garrantzitsua delako, eta kirol, kultura edo gizarte elkarteak ere diren moduan.

Agoitzek kolektiborentzako laguntzen deialdia onartu du

Joan den otsailaren 2an egindako bilkuran, hiriko taldeentzako dirulaguntza deialdiak onartu ziren. Dirulaguntza horiek kultura, hezkuntza eta gizarte arloetako proiektuak sustatzera bideratuta

daude, Agoizko Udalaren egutegia urtean zehar tokiko jarduerak osatu ahal izateko.

Era berean, onetsi zen euskararen normalizazioan lan egiten duten

erakundeentzako eta euskara ikastearen alde egiten duten pertsonen eragindako gastuen zati bat finantzatzeko dirulaguntzen deialdia. Kultur jarduerak egiteko herriko elkarten aldeko deialdia Kultur-gunean sortutako eztabaidaren eta adostasunaren emaitza da. Kudeaketa partehartzaileko organoa da, eta, gainera, berak ezartzen eta arautzen ditu laguntzak jasotzeko oinarriak. Hezkuntzaren arloan, dirulaguntzak guraso elkartearen jarduerak finantzatzera bideratuta daude, eta 1.000 euroko aurrekontu partida du. Gizarte gaietarako laguntzak, eremu horretan lan egiten duten herriko erakundeek zuzendutakoak, 1.500 euroko aurrekontua dute.

Osasun publikoko sistema baten defentsan

Otsailean egindako osoko bilkuran EH Bilduk aurkeztutako mozio bat onartu zen, osasun sistema publikoa indartzea eskatzeko. Bertan, hainbat puntu betetzeko eskatzen da. Horien artean, Lehen Mailako Arreta eta Osasun Publikoa indartzea eskatzen da, langileak, baliabide ekonomikoak, materialak eta antolakuntzakoak behar baitira. Gainera, osasun pribatuarekin egindako deribazioak eta itunak bertan behera uzteko eskatzen da, osasun eta ikerketa arloko lankidetzak publiko-pribatuak sistema publikoa deskapitalizatzen baitu negozio pribatuak indartzeko. Plantillak finkatzea, bajak betetzea eta ordezkapenak ere eskatzen dira.

Beste puntu batek adineko pertsonen arreta emateko eredu publiko baterantz aurrera egiteko eskaera jasotzen du. Pertsonak, ahal den

neurrian, beren bizi-ingurunean mantentzea, eta ez makrozentroetan, funtsezkoa da osasun sistema publikoak haien osasun arretaren estaldura bermatzeko. Halaber, egoitzetan kontrol publiko handiagoa eta kudeaketa gardenagoa eskatzen da.

Azkenik, mozioak osasun mentaleko sistema birformatzea planteatzen du, prebentziora bideratuta. Sistema horrek herritarren beharrei erantzuteko behar beste baliabide publiko izan behar ditu, covid pandemiaren ondorioetarako areagotuta.

Pirinioaurrea eta Zangozako eskualdeko Turismoaren balantzea eta berrikuntzak

2021aren amaieran, Nafarroako Gobernuak Turismo Zuzendaritzak lurraldearen turismo banaketa berria (UGET) diseinatu zuen, kudeaketa eta koordinazio hobea lortzeko. Zortzi dira Nafarroako helmuga turistikoak.

Pirinioaurreko eta Zangozako eskualdeko UGETaren sortu-eta, hura osatzen duten udalerrien % 80k eskualdeko dinamizazio eta kudeaketa turistikoaren aldeko apustua egin zuten. Horretarako, Cederna Garalurrek turismo teknikari bat kontratatu zuen, Amaya Flores del Redal, eta 2022ko apirilean hasi zen lanean. Proiektuen aurkezpena eta garapena tokiko garapenerako eragileekin koordinatuta egon da: Carlos García Prepirinioan eta Gabriela Orduña Zangozan.

Otsailaren 15ean egin zen Pirinioaurreko eta Zangozako eskualdeko UGETen (Turismo Gunearen Kudeaketa Unitatea) jarraipenerako urteko lehen bilera, eta bertan ur-

teko balantzea eta 2023rako estrategia aurkeztu ziren.

Hilero aztertu ziren jarduerak eta proiektuak, eta aipamen berezia egin zitzaion 2022ko maiatzean aurkeztu eta urte bereko abenduan onartutako Helmutagako Jasangarritasun Turistikoko Planari. Plan horrek 4.7M €-ko finantziazioa (NEXT Generation funtsak) eta 3 urteko exekuzio-epea (2022-2025) ditu.

PSTDk 4 ardatz programatiko ditu, eta aurreikusitako ekintzak honako hauek dira: klima-aldaketaren aurkako prebentzioa, naturguneen babesa, motorizatu gabeko ibilbideen egokitzapena, energia eraginkortasuneko neurri berriak, helmugaren digitalizazioa, ekipamenduaren hobekuntza, espazioen dinamizazioa eta lurraldearen kudeaketa.

Urteko memoriaren aurkezpenean, Iratiko Natur Bidea berreskuratzeako obren hasiera ere aipatu zen, lurraldearen zeharkako ardatza

baita. Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak 5.2M €-ko aurrekontua esleitu dio proiektu honi, eta gauzatzeko epea hiru urtekoa da.

2023rako helburuei eta bide-orriari dagokienez, lurraldeak Nafarroako Gobernuaren Turismo Plan Estrategikoaren lan-ildoari jarraituko dio: nortasunari eustea, hain ezagunak ez diren baina oso interesgarriak diren eta potentzial handia duten tokien balioa azpimarratzea eta UGETeko udalerrien arteko sare lana sustatzea, turistentzat zein biztanleentzat erakargarriak diren proiektu bateratuak sustatzen.

UGET osatzen duten udalek, agoizkoak barne, turismoaren aldeko apustu irmoa egin dute. Lehen urte honetan zenbait ekimentera inplikatu dira, sustatzaile, bideratzaile edo ideia-sortzaile gisa. Horiei esker, turismoaren arloan aurrera egin ahal izan da egin diren eta gaur egun jarraitzen duten proiektuetan.

43.639,20 €, inbertsioak egiteko

Zenbateko hori jasoko du Agoizko Udalak Toki Inbertsioen Plana Aske Erabiltzeko Zehazteko Programatik. Gogoratu behar da, joan den urtean tokiko finantzaketa sisteman ezarritako aldaketaren ondoren, Zehaztapan Askeko Programaren inbertsioak ez direla nahitaez gauzatu beharko aurtengo urtean, hau da, zenbateko

handiagoko inbertsioak gauzatzeko metatu ahal izanen direla. Hori berritasun bat da aurreko Erabilera Askeko Programekin alderatuta, baita tokiko autonomian aurrera egitea ere. Lurralde Kohe-siorako Departamentuaren iritziz, garrantzitsua da tokiko autonomian aurrera egitea, toki-erakundeek, herritarrengandik hurbilen

dagoen administrazioa izanik, nahikoa autonomia izan dezaten beren biztanleentzat eta lurraldearentzat garrantzitsuak diren inbertsioak zehazteko. Udallerri bakoitzak Erabaki Askeko Programaren kontura jaso beharreko zenbatekoa bi aldagairen arabera banatzen da: biztanleria eta sakanatze geografikoa.

Udalen digitalizazioa

NUKFren Batzorde Exekutiboak 20.000 biztanletik beherako Foru Komunitateko toki entitateen digitalizazioa hobetzen laguntzeko Nafarroako Gobernuak egindako proiektuaren berri izan zuen. Nafarroaren kasuan, Lurralde Politikako Ministerioak 2,7 milioi euro esleitu zituen Next Generation Planetik, udallerri horietara bideratzeko.

Foru Gobernuak aurkeztutako proiektuak lau jardueratik proposatzen ditu:

- Administrazio elektronikoko plataformak eta tresnak ezartzea eta hobetzea.

- Azpiegitura informatikoak errepikatutako DPZ batean zentralizatzea, erabilgarritasun handian, efizientean, seguruan eta cloud computing-era bideratuta.

- Herritarrek eta enpresek toki-administrazioek ematen dituzten zerbitzuetarako duten irisgarritasuna hobetzea, omnikanalitatea, boten bidezko automatizazioa eta mugikorretik irisgarritasuna erabiliz. Ildo horren barruan dago herritarrei arreta emateko 012

zerbitzua hobetzea.

- Lurraldea udal kudeaketan integratzeko plataforma. Horren bidez, informazio heterogeneoa, sakabanatua eta konplexua txertatu nahi da bistaratze eta kudeaketa sistema batean (katastroa, espedienteak, hirigintza).

Klimaren eta Energiaren aldeko Ekintza Planaren onespina

Nafarroako 156 udallerriek, Agoitzek, besteak beste, Klimaren eta Energiaren aldeko Ekintza Plana (PACES) egin dute, eta Nafarroako Gobernuako Ingurumen Departamentuak onartu zituen. Beste 47 "bigarren generazioko plana" prestatzen ari dira orain.

Guztira, Nafarroako 272 udaletatik 205ek bat egin dute ekimenarekin. Klimaren aldeko Alkateen Itunak, Europako hiriburu handietako tokiko gobernuek sustatua eta dagoeneko mundu osora hedatua, tokiko eremutik klima aldaketaren aurkako borrokan lagundu nahi du. Nafarroan, Foru Administrazioaren laguntza du.

Sariak aitortzeko eta banatzeko ekitaldian, Ingurumeneko Departamentuburu Itziar Gomezek nabarmendu zuen lankidetzak lana funtsezkoa izan dela planak egiteko prozesuan: "Landa Garapen eta Ingurumen Departamentuak, eta Nasuvinsaren eta Nasuvinsaren lantaldearen bitartez, tresna bat eman

die udalei klima ekintzako planak egiteko, baina azpimarratu behar da tokiko entitateekin eskuz esku lan egin dela, udallerri txikiarekin batera planak taldeka egiteko, klima aldaketari beren lurraldera egokitu-tako neurri bateratuekin aurre egiteko. Horri esker, Europako araudia tokiko mailara jaitsi da".

«Zure zuhaitza-Tu árbol» proiektua

Otsailaren 26an egin zen Zuhaitzaren Egunaren ospakizunak izaera berezia eta desberdina izan zuen aurretik, «Zure zuhaitza-Tu árbol» proiektua gauzatu baitzen.

Agoizko Udalak, abiarazitako ekimen horren bidez, hainbat zuhaitz landatzeko eta babesteko lanetan parte hartzerak gonbidatzen zuen, zuhaitz bakoitza erregistratuta gera zedin, identifikatu, zaindu

eta hazten eta handitzen lagundu ahal izateko.

Lehen edizio honetan hainbat kolektibori helarazi zitzaizkien deialdia, eta arrakasta handia izan zuen. 300 pertsona inguru bertaratu ziren. Goizeko hamaiketatik aurrera, gurasoak eta 2022an jaiotako haurrak, hezkuntza zentroetako ikasleak, elkarteak eta erakundeak, eta pertsonak oro har, Barajitoako

parkean bildu ziren, eguraldi hotz giroan, proiektu honetan parte hartzeko. Ekimen honen bidez, Agoizko Udalak Hiribilduko zuhaitzia handitu eta hobetu nahi du, herritarrei bizi kalitate handiagoa emateko. Beraxitoko jarduerak, aurreko urteetan errepikatutako, gune bat sortu nahi du, itzalpeko gune bat osatzen duten zuhaitzekin, eta birika berri bat bihurtu, Iratiko Bide Naturalarekiko lotunearen ondoan.

Adingabeengan pornoak duen eraginari buruzko tailerra

Joan den otsailaren 15ean, Agoizko San Miguel Ikastetxeko Guraso Elkarteak "Guraso lotsagarrien-tzako tailerra" antolatu zuen ikastetxeko lokaletan, pornografiaren kontsumoak adingabeengan dituen ondorioei buruzko informazioa eta prestakuntza emateko. Gurasoei eta irakasleei zuzendutako ekimena proiektu aitzindaria da, adingabeen eta gazteen artean porno-kontsumoak dituen ondorioak prebenitzeko eta prebenzio-neurri zehatzak hartzeko.

Hizlari gonbidatua José Luis Gar-

cía izan zen, Psikologian doktorea eta Sexologian aditua. Psikologo kliniko eta sexologo gisa lan egin du Nafarroako Gobernuan 36 urtez, prebentzioko, arreta klinikoko eta sexu osasunaren sus-

tapeneko zereginetan. Garcíaren arabera, «oso urrun gaude arrazoizko egoera batetik, eta ia dena egiteko dago, gizarteak gehiengo gisa beste lehentasun batzuk dituelako». «Gurasoek eta profesionalak partzialki onartzen dute arazoa, baina ez dira ausartzen sexu gaiei buruzko elkarrizketarik ezaren belaunaldi eredu aldatzera», gehitu zuen.

Esperientzia hori dagoeneko arrakastaz egin da Espainiako eta Latinoamerikako hainbat udal, erakunde eta hezkuntza erakundetan.

Sexu-indarkeriaren biktima izan diren emakumeentzako 24 orduko arreta integrala

Nafarroak 24 orduko arreta integraleko zentro bat izanen du sexu-indarkeriaren biktima diren eta bizirik atera diren emakumeentzat, Krisi Zentroa ere deitua. Gune horrek foru erkidego osoari eskainiko dio zerbitzua, eta Iruñeko Arrosa-dia auzoan kokatuko da.

Gaur egun, lokala egokitzeko lanak egiten ari dira, eta aurreikuspenen arabera, urte honen amaieran egonen da martxan. Horrela, zentroak eguneko 24 orduetan, asteko zazpi egunetan, urteko 365 egunetan,

16 urtetik gorako emakumeei eta sexu-indarkeriaren biktima izan direnei arreta emanen die, modu presentzian nahiz telematikoa, bai indarkeria duela gutxi gertatu bada, bai iraganean, eta bidezko salaketarik egon beharrik gabe.

Arreta integralaz gain, sexu indarkeria prebenitzera eta sentsibilizatzerako jarduerak eta ekintzak egingen dira, Zentroko zerbitzuei buruzko jardunaldi, pres-takuntza, kanpaina, informazio eta

zabalkundeen bidez. Gainera, zentroak aholkularitza lerro bat izanen du hainbat arlotako profesionalen eskaerei erantzuteko (osasuna, hezkuntza, polizia).

Ekimen hori Europar Batasuneko Next Generation funtsen kontura finantzatzen da, eta inbertsioa 1.306.712 eurokoa da guztira. Era berean, Sexu Askatasunaren Berme Integralari buruzko Lege Organikoaren (Bakarrik ezetza da ezetz deiturikoa) 33. artikuluan jasotzen da haren irekiera.

Ate zabaleko eguna Haur Eskolan

Taupadak Haur Eskolako taldeak badaki erabaki garrantzitsua hartu behar dutela gurasoek 2023/24 ikasturterako. Hori dela eta, ikastetxeko atea ireki zituzten familiei arreta emateko. Horrela, otsailaren 25ean instalazioak ezagutarazi zizkieten Agoizko eta inguruko familiei. 15 familiak hartu zuten parte, eta Taupadaken lantaldearekin batera, gela, atsedentleku, psikomotritate gela, jangela eta ikastetxeko beste gune batzuk zeharkatu zituzten, barrukoak zein kanpokoak. Gainera, plaza erreserbaren egin aurretik (epea martxoaren 6tik 17ra bitartekoa da) familiek izan ditzaketen zailtza eta beldur guztiak argitu ziren. Familiek eta haiekin zeuden

haurrek ere Haur Eskolan erabili zuten. Zalantzarik gabe, eskola ohi diren materialekin jolasteko modu onenean bizitzeko jarduna eta esperimintatzeko aukera izan izan da.

Agoitz inauteriez jantzi zen

Otsailaren 18an, larunbata, Agoitzek inauteriak ospatu zituen berriro. Egunari hasiera emateko, Agoizko Txixtulari Taldeak lagunduta kalejira koloretsua egin zuten Agoizko inauterietako pertsonaiek: maskaritek eta kaskaboboek. Arratsaldeko sei-tako txokolatadarekin batera

beste desfile bat egin zen herriko kaleetan zehar, eta hartan herriko talde gehiagok hartu zuten parte: txistulariek, joaldunek, trikitrilariak, dantzariak, gaitariak eta Erraldoien Konpartsak. Egitararen barne zegoen ere moztorro lehiaketa, zeinetan tabernetako zerbitzariak epaimahaikide lanak

egin zituzten. Asteartean inauteriak herrira itzuli ziren beste kalejira eginda, eta bertan haur askok parte hartu zuten. Ondoren, Merkatu plazan, Zirikio eta Kapusai dantzatu eta erre zituzten, jende ugariaren begiradapean. Amaitzeko, txistorra tortilla esakini eta afari herrikoia egin zen 21:00etan.

Kultur balantzea

Nagore Chivite Lizarraga artista aostarrak Agoizko kultur etxera hurbildu, eta bere obra erakutsi zuen bakarka egiten zuen lehen erakusketan. Lanak hormatik zintzilik ageri ziren zenbait marrazki eta beste konposizio, keramikak eta pastaz eginiko piezak, eta beste batzuk mahai baten gainean erakusten ziren. Irudi errealistak eta abstraktuak tartekatuta, animaliak, munstro txikiak, landareak eta abar ziren erakusketaren xedea. Elementu guztiek landa-ingurunearekin edo gatazka naturalekin zerikusia dute. Tekniken nahasketa Bilboko Arte Ederretako fakultatean graduatua egin izanaren emaitza da.

Santa Agedako abezbatza izan zen otsaileko kultur programazioaren lehen ekitaldia. Urtero bezala, baserritarrez jantzitako neska-mutilek, makila eskuan, hainbat abesti abestu zituzten Agoizko txitulari taldeak lagunduta. Santuaren taila gordetzen duen elizako horma-ho-

biaren ondoan hasi zen kalejira, eta Agoizko kaleetan zehar ibilaldia egin ondoren Merkatu plazan bukatu zen.

Suakairen "Top 10 Sarasate" musika-ikuskizunak Pablo Sarasate konpositore ospetsuaren hamar abesti garrantzitsuenak berpiztera eramán gintuen. Bidaia paregabea biolin jotzaile ospetsuaren doinurik garrantzitsuenetan barrena, non Sarasateren musika ikuspuntu guztiz ezberdin batetik sentitu ahal izan zen, bereziki pertsonala eta hurbilekoa izan zena.

Liburutegian, Javier del Valleren "Creciente y Estrella" liburuaren aurkezpena egin zen. VIII. mendean girotutako fikziozko eleberri historikoa da, Teodosio de Goñi zaldun ospetsuari eskainia. Eta Aurelio León aretoan, Oihana eta losune Etxarte Buezo ahizpek beren Naiz-Soy.

Eszenaratze intimo eta delikatu-

rekin, pianoa eta ahotsa eszenatokiaren gainean, Sergio Eslavak bidaia musikal bat egin zuen 60ko hamarkadako abesti esanguratsuenetatik doinu berrienetara.

Anna Roca antzerki taldea Bilboko Kultur Etxera iritsi zen, Familia Antzerkiaren ikuskizun onenari Bartzelonako kritikaren saria jaso zuen "Momo" ikuskizunarekin. Michael Enderen eleberriaren antzerki-egokitzapena da Momo, argudio-konplexutasuna sinplifikatzen duena denboraren inguruko mezu bat zabaltzeko, pertsonen ondasun baliotsuenetako bat baita.

Nafarroako Antzoki Sareko "Salto a Escena-Oholtzara" programari esker, Agoizko Institutuko ikasleek eskola jazarpenari buruzko Forum antzerki batean parte hartu ahal izan zuten. Antzerki egitasmo sozial eta parte-hartzailea da, eskolan jokabide bortitzak eta arrazistak prebenitzeko, Baketik Fundazioaren eskutik.

Harrobi eta zaletasun pilotazaleak handitzen ari dira agoizka

Astraingo kiroldegian jokatu ziren joan den otsailaren 25ean Nafarroako Kirol Jokoetako pilota finalak. Eskuz banakako kategorian, bi agoizko izan ziren benjamin finalako protagonistak. Amets Ardanaz Arcelus eta Marco Rota García Ardanaz txapeldun izan zen partida jokatu zuten. Azken asteetan, Toki Eder pilotalekua Nafarroako

Kirol Jokoen hainbat faseren eszenatokia izan da. Bertan, partida ugari jokatu dira eta Agoizko Udal Pilota Eskolako hainbat agoizkok parte hartu dute, bakoitzak bere kategorian. Pilotazaleen harrobia urte askotarako dago ziurtatuta. Agoitzen pilotarako zaletasuna haztea ahalbidetzen dutenei eskerrak eman nahi dizkiegu.

